

A les cinc de la tarda la situació esdevingué irreversible. El capità, J. Le Gros, ordenà l'evacuació després d'haver arriat els bots de salvament. Alguns pescadors de l'Escala es desplaçaren al lloc per col·laborar en les tasques de rescat i trasllat dels tripulants i passatgers a la costa emporitana. Al cap de dues hores arribaven els primers bots a l'Escala. A les 9 del vespre l'*Hindostan* s'enfonsà definitivament després d'una forta explosió.

L'endemà, el capità remetia una carta als seus superiors, datada a Empúries, informant de la pèrdua del vaixell. Dies més tard, una vegada superada la quarantena, els naufragats supervivents eren repatriats a bord de la fragata H.M.S. *Juno*, de la flota britànica destinada al mediterrani.

El Consell de Guerra corresponent, celebrat al vaixell insígnia H.M.S. *Royal Sovereign*, exonerà el capità de qualsevol responsabilitat, considerant que l'enfonsament de l'*Hindostan* havia estat accidental.

Les restes del vaixell no han estat trobades fins al moment.

11.- 28 de novembre de 1825. La Fortuna.

Andrea Doderò, patró Sard del bergantí La Fortuna, salpava de Gènova el 17 d'octubre de 1825. Transportava "...1452 minas y siete octavos de trigo de Odesa y 25 balas de arroz". El seu destí era Màlaga, Gibraltar, Lisboa i Mogador. El dia 27, quan es trobava al Golf de Lleó començà un fort vent del nord-est. Prop del Cap Norfeu el temporal s'incrementà i, amb grans esforços, aconseguí entrar al Golf de Roses. Els 10 tripulants, "después de varias maniobras con las velas, echó el barco en tierra y naufragó en esta playa de San Pedro Pescador entre las cinco y las seis de la mañana sin poder evitarlo no obstante las muchas diligencias que practicaron (...) y viéndolo en tan mal estado y con mucha agua en todas las partes del barco deliberaron salir del barco para salvar sus vidas, y después de 4 o 5 horas, al mejorar el tiempo, fueron a ver el barco de donde salvaron únicamente sus ropas y algunas cosas del barco".

12.- 19 D'AGOST DE 1844. LLAGUT

El llagut descobert del patró escalenc Rafel Bofill Padrós, acompanyat de tres mariners, naufragà el 19 d'agost de 1844 a causa d'una falsa maniobra amb la vela poc després de sortir de Cadaqués en llast. El fill del patró i un mariner aconseguiren salvar-se nedant. Dos guardacostes sortiren de Cadaqués en auxili dels naufragats però no trobaren ni les restes de l'embarcació ni els altres dos tripulants, que es donaren per desapareguts.

El 4 de setembre següent, a l'església parroquial de Sant Pere de l'Escala, es celebrà el funeral en record de Rafel Bofill. Tenia 57 anys, estava casat amb Caterina Lleal i era fill de Ciprià Bofill i d'Esperança Padrós. De l'altre desaparegut no hem trobat cap informació.

13.- GÈNER DE 1856. BERGANTÍ FRANCÈS

A primers de gener de 1856, un bergantí francès naufragà a les platges d'Empúries. La tripulació fou rescatada sana i estalvi gràcies als esforços dels habitants d'Empúries i de les milícies nacionals de l'Escala, que "...acudieron presurosos al sitio de la catástrofe recogiendo, amparando y dando toda clase de auxilios á los infelices naufragos".

14.- 4 DE DESEMBRE DE 1863. BERGANTÍ NUEVE DE FEBRERO

A les 6 del matí del 4 de desembre de 1863, Josep Oliveras Massaguer, pesador de l'Administració de la Duana de

l'Escala dóna avís que un bergantí es troba al través i en serioses dificultats a la cala del Bol Roig. Es tracta del bergantí sard *Nueve de Febrero*, amb càrrega de marbre cap a Sevilla i una tripulació de vuit homes més el capità, Antonio Colotto. Els escalencs Pere Sellas i Jaume Martí pogueren rescatar dos dels tripulants "...que se lanzaron al agua y peleando con las olas, en medio de las rocas, para extraer los dos naufragos, heridos por los golpes de la mar que habían recibido...". Foren conduïts a una barraca propera on reberen els primers auxilis a través de massatges de rom, aconseguint reanimar-los i recuperar el sentit. La situació dels altres set tripulants era extrema "...viendo a punto de perecer siete hombres en grupo al abrigo del bauprés, agarrados a las cuerdas, pasando muchas veces las olas por encima, sin esperanza de poderlos salvar".

Al lloc del naufragi també s'hi trobaven els pescadors escalencs Pere Artigas, Joaquim Bofill i Ramon Balaguer. A falta dels membres de la Junta de Seguretat i del capità del port, que encara no havien arribat al lloc dels fets, entre tots decidiren i sota la seva responsabilitat, anar a buscar una llanxa que hi havia al port de la Clota i que es feia servir per aquests menesters. La portaren a força braços fins al Bol Roig. Josep Sureda i Joan Pujol es feren a la mar amb la llanxa "...arrastrando con un valor sin ejemplo toda clase de peligros, pues el temporal era espantoso". Finalment, no sense grans esforços i perills, pogueren rescatar sans i estalvis els set mariners.

"Todos a porfía han contribuido a tal satisfactorio resultado, incluso las mujeres que facilitaron paños y ropas para el abrigo de los desgraciados. En la imposibilidad de nombrarlos a todos; cito particularmente los que más se han distinguido. Don Antonio Dubé, capitán de puerto; don José de Ponte y don Juan Vicens, que contribuyeron en lo posible al alivio de los naufragos, haciendo especial mención al médico de sanidad doctor Francisco Romaguera, que con el mayor celo e interés asistió a todos, particularmente al marinero Juan Bautista, que helado de frío, necesitó de mayores cuidados para trasladarlo a esta villa, visitándole graciosamente con un interés y un desprendimiento dignos de todo elogio".

Evidentment, el bergantí resultà estavellat contra la costa.

15.- 11 DE FEBRER DE 1887. CONMOUNDOUROS

El vapor anglès *Conmoundouros* salpà de Gènova i anava en llast cap a Cartagena. Les condicions climatològiques que trobà quan arribà a aigües catalanes varen ser molt dures. Enmig d'un fort temporal de sud-est i d'una nevada que feia dies que no parava, embarrancà la matinada de l'11 de febrer de 1887 a la costa escalenca, prop de Montgó. El vaixell començà a enfonsar-se immediatament. La tripulació, formada per divuit homes i el capità, Campbell, es refugià al castell de proa de la nau, l'única part que emergia de l'aigua.

El jove escalenc Josep Bosch Sellés, que caçava ocells aquella glaçada matinada d'hivern, observà la tragèdia i anà ràpidament al poble per donar avís al caporal de mar, Joan Juli. D'immediat una bona colla d'escalencs es desplaçà al lloc dels fets per intentar auxiliar els naufragats. El rescat per mar es feia impossible pel temporal regnant. En veure gent tant a prop, els britànics aconseguiren, després de diversos intents, fer arribar un cap a terra. D'aquesta manera es va poder muntar una línia de salvament, a través de la qual varen poder ser rescatats sans i estalvis tots els mariners, encara que en un lamentable estat i un d'ells amb fractura d'una cama. Després de rebre confort en la cabana d'un pastor foren conduïts a l'Escala, essent allotjats en fondes i cases particulars.